Lieta Nr. C 38028716
Lietas arhīva Nr. C-0287-16

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Valkā, 2016.gada 21.jūlijā

Valkas rajona tiesa, šādā sastāvā:
tiesnese I.Seisuma

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Tiesā saņemts /pers. C/ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. D/ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai, sākot ar prasības iesniegšanas dienu, uzturlīdzekļus meitas /pers. G/ uzturam, katru mēnesi, 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne mazāk kā 92.50 EUR mēnesī līdz viņa sasniedz 7 gadu vecumu, bet pēc tam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne mazāk kā 111 EUR mēnesī līdz viņas pilngadībai. Piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai izdevumus, kas viņai radušies ar prasības sastādīšanu un izskatīšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar atbildētāju uzsākusi regulāras attiecības 2011.gadā. Iepriekš atbildētājs dzīvojis /pilsēta/ un strādājis tur. Kad viņš atradis darbu tuvāk prasītājas dzīves vietai, tad pārcēlies dzīvot pie prasītājas un viņas diviem bērniem no pirmās laulības. Faktiski kopdzīvi tādējādi uzsākuši 2015.gada janvārī. Kopīgi sagaidījuši meitiņas /pers. G/ dzimšanu /datums/.

Atklājies, ka, atbildētājs ir ņēmis vairākus kredītus, ko izmantojis savām vajadzībām. Pušu starpā vairs nebija savstarpējas uzticēšanās, jo uzskatījusi, ka atbildētājs nav bijis pret prasītāju patiess. Arvien vairāk sākās nesaskaņas un domstarpības - atbildētājs nevēlējies piedalīties ģimenes pienākumu izpildē, neveicis mājas darbus, kas būtu jādara vīrietim, sācis izteikt dažādus pārmetumus, vairākas reizes vēlējās tērēt kopējos ģimenes līdzekļus vairāk sev, nerēķinoties ar bērna vajadzībām. Ja atbildētājam kaut kas nepatīk, viņš aizbrauc pie savas mātes, iepriekš nebrīdinot un ar ģimeni nerēķinoties. Atbildētājam nav labas attiecības ar prasītājas bērniem no pirmās laulības un, diemžēl, redzams, ka neveidojas arī labs kontakts ar puša meitiņu.

Nolēmuši attiecības pārtraukt un vienojušies, ka š.g. maija mēnesī atbildētājs dzīves vietu atstās. Meita paliks dzīvot kopā ar prasītāju.

Laikā, kamēr faktiski dzīvojuši kā ģimene, atbildētājs piedalījās meitas audzināšanā un uzturēšanā, taču dažkārt mēģinot taupīt uz lietām, kas bērnam ir pirmās nepieciešamības preces (piem., pamperi). Atbildētājs nekad nav piedalījies prasītājas bērnu uzturēšanā no pirmās laulības. Viņus uztur pati prasītāja no saviem līdzekļiem un uzturlīdzekļiem, ko no valsts saņem viņu uzturēšanai.

Meitai ir viens gads. Līdzekļi, kas nepieciešami viņas uzturēšanai, ir pietiekami lieli, jo nepieciešams iegādāties ne tikai vitamīnus, pārtiku, apģērbu, sadzīves un higiēnas preces, bet arī citas lietas, kas nodrošina bērna normālu augšanu un attīstību.

Atbildētājs ir solījis labprātīgi dot uzturlīdzekļus meitas uzturam, taču neesot pārliecības, ka tas notiks regulāri, tādēļ uzskata, ka uzturlīdzekļi no viņa piedzenami tiesā.

Pati nestrādā, jo ir 2.grupas invalīde, bez tam šobrīd vēl ir bērna kopšanas atvaļinājums. Regulārie mēneša ienākumi ir invaliditātes pensija - apm. 173 EUR, bērna kopšanas pabalsts - 171 EUR un ģimenes valsts pabalsts — 158 EUR par trijiem bērniem. Atbildētājs strādā AS „ /Nosaukums/". Nav zināms precīzs viņa ienākumu apmērs, taču zinot, ka viņa ienākumi ir būtiski lielāki kā prasītājas. Tā kā atbildētājam ir regulāri mēneša ienākumi, viņš var piedalīties meitas uzturēšanā.

Norādīts, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājs tiesai paskaidrojumus par prasības pieteikumu nav sniedzis. Tiesas sūtītie dokumenti nav atgriezti atpakaļ tiesai.

Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrā daļa nosaka, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Ņemot vērā prasītājas viedokli, tiesa uzskatīja, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2016.gada 24.maijā paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2016.gada 21.jūlijā.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.^{22} panta otrā daļa.

MOTĪVU DAĻA

Iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietā iesniegtās bērna /pers. G/, dzimusi /datums/, dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka bērna vecāki ir prasītāja un atbildētājs.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz

tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 178.panta nosacījumi paredz, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērns atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo atbildētājs to nav apstrīdējis.

Prasītāja lietā iesniegusi /pilsēta/ novada domes 19.04.2016. izziņas par savu un bērna deklarētajām dzīvesvietām.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasītāja lietā iesniegusi Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas /datums/izziņu /numurs/, kurā norādīts, ka prasītāja atzīta par II grupas invalīdu. Iesniegta AS „Swedbank" konta pārskats par laika periodu no 01.01.2016. līdz 31.04.2016.; 2016.gada 19.aprīļa iztikas līdzekļu deklarācija.

2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punkts noteic, ka no 2016.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga ir EUR 370.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktā un 2.1. un 2.2. apakšpunktos noteikts ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā (..) un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Līdz ar to ar 2016.gada 1.janvāri uzturlīdzekļu apmērs par vienu bērnu līdz 7 gadu vecumam ir EUR 92.50 mēnesī, un bērnam no 7 gadu vecuma ir EUR 111.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 37.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērna vajadzības.

Prasības pieteikumā prasītāja lūgusi uzturlīdzekļus piedzīt ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu.

Prasība tiesā saņemta 2016.gada 22.aprīlī. Pamatojoties uz augstāk minēto, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami no 2016.gada 22.aprīļa līdz bērna pilngadībai, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556).*

Tiesa izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēru vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus un 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību EUR 70 apmērā.

Maksājumu par sniegto juridisko pakalpojumu apliecina lietas materiāliem pievienotā Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas zvērinātas advokātes I.Štrāles /datums/kvīts sērija VA Nr. /numurs/ EUR 70 apmērā, par juridisku konsultāciju un pieteikuma sagatavošanu par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta trešo daļu ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību.

Civilprocesa likuma 85.panta trešā daļa nosaka, ka advokāta pilnvarojumu juridiskās palīdzības sniegšanai apliecina orderis. Advokatūras likuma 48.[1] pantā ir noteikts, ka zvērināta advokāta pilnvarojumu un tā apjomu, kā arī tiesības izpildīt šā likuma 48.pantā noteiktos uzdevumus apliecina orderis, kura paraugu apstiprina Latvijas Zvērinātu advokātu padome.

Prasītāja lietas materiāliem nav pievienojusi orderi, kas apliecinātu, ka ar lietas vešanu saistītie izdevumi EUR 70 apmērā ir izdevumi par advokāta sniegto palīdzību.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 28.augusta spriedumā lietā Nr. SKC-0187/2015 norādīts, ka Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas pirmais punkts par atlīdzināmiem ir atzinis izdevumus tieši advokāta palīdzības samaksai, kas nozīmē, ka lietā ir jābūt dokumentam, kas apliecina, ka attiecīgā persona, kas ir veikusi pārstāvību vai sniegusi juridisko palīdzību, ir advokāts. [..] Tādējādi tieši orderis ir dokuments, kas apliecina attiecīgās personas advokāta statusu un atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam rada tiesības procesā vinnējušajai pusei pieprasīt izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu no zaudējušās puses.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasība daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu – par advokāta sniegtiem pakalpojumiem EUR 70 apmērā noraidāma.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesā.

Nosakot valsts nodevas apmēru, kura ir piedzenama no atbildētāja valsts labā, tiesa vadās no Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 166.50 (EUR 92.50 x12mēneši= EUR 1110x15% =EUR 166.50).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu.

No atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem EUR 7.53.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 42., 43., 193., 195., 250.[25], 250.[27], 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, cita zināmā dzīvesvietas adrese /adrese B/ par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese C/, uzturlīdzekļus ik mēnesi - bērna /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam līdz septiņu gadu vecumam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas 2016.gadā ir EUR 92.50 mēnesī vienam bērnam un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadībai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra, sākot ar 2016.gada 22.aprīli.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers. C/, personas kods /personas kods/, AS „Swedbank" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Noraidīt prasību daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu – izdevumu par advokāta sniegto palīdzību EUR 70 apmērā piedziņu.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, cita zināmā dzīvesvietas adrese /adrese B/, valsts nodevu valsts labā EUR 166.50 (viens simts sešdesmit seši euro un 50 centi), kura jāiemaksā:
Saņēmējs: **Valsts kase, NMR 90000050138**
Konta Nr.LV55TREL1060190911200
BIC kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: **valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesu iestādē.**

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, cita zināmā dzīvesvietas adrese /adrese B/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus valsts labā EUR 7.53 (septiņi euro un 53 centi), kuri jāiemaksā:
Saņēmējs: **Tiesu administrācija**
Konta Nr.LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316
Saņēmēja banka: Valsts kase
Kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: **21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.**

Noteikt /pers. D/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par piedziņu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, izskaidrojot, ka samaksu apliecinoši dokumenti par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz/jāpiesūta Valkas rajona tiesas kancelejai, Rīgas ielā 2, Valkā, LV 4701.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 21.jūlija, ievērojot Civilprocesa likuma 440.^{2} panta nosacījumus. Apelācijas sūdzība iesniedzama Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma